

Stromy v naší krajině

Antonín Buček

„Stromy jsou užitečné a krásné, od pradávna jsou symbolem života, jsou dokladem nepřetržitosti přírodních dějů a paměti lidských generací. Proto je strom života jedním z nejstarších a nejmocnějších symbolů lidstva. Strom života zářil již v ráji starých Egypťanů, poskytoval živým bytostem potravu, ochranu a nesmrtelnost. Mnohé národy věří, že duše spravedlivých stoupají z větví vysokých stromů k nebi. Stromy tvoří genia loci krajiny naší vlasti, zasluhují náš obdiv a úctu, potřebují k životu prostor a láskyplnou péči. V naší kulturní krajině ani v obcích nemají stromy život lehký, často se stávají obětí krátkozraké neomalenosti a nenávratně mizí. Přitom krásné stromy v obci a v krajině jsou nejviditelnějším znakem dobrého vlastníka, hospodáře či správce. Neboť není nic smutnějšího než krajina bez stromů.“ Těmito slovy jsem loni uvedl kompaktní disk Zuzany Lapčkové s moravskými lidovými písněmi o stromech, vydaný Nadačí Partnerství na podporu programu Strom života. Z hornáckých a kopanických písní, které hraje a zpívá Zuzana Lapčková a její přátelé k nám zaznívá odkaz doby, kdy lidé ve venkovské krajině stromy důvěrně znali a vnímali.

Od té doby co většina lidí žije ve městech se jejich vztah ke stromům značně změnil. Jen málokdo rozezná alespoň základní druhy dřevin. Zkuste se poptat známých, jak vypadá babyka ! Učitelka mé dcery tvrdila, že byla vypuštěna z vyňatých slov, neboť již neexistuje. Většina lidí má sice stromy ráda, ale mnozí z nich jen „ne na svém dvorku“, neboť mohou stínit, bránit vjezdu do garáží a opadem listů či jehličí zanášet rýny, trávničky a chodníky. Urbanisté a jiní plánovači často pokládají parkové plochy se stromy pouze za rezervu stavebních míst. V Brně dokonce pedagog VUT vede studenty architektury k tomu, aby „návrat citu do města“ chápali jako přetvoření většiny centrálních městských parků v uzavřenou zástavbu.

V naší urbanizované i venkovské krajině není jednoduché najít pro stromy místo a starat se o ně tak, aby mohly potěšit mnoho lidských generací, poskytovat jim stín, úlevu a útěchu. V první řadě je nutno stromy na vhodná místa vysazovat. V kulturní krajině musí být vysázeno nejméně 6 stromů, aby se alespoň jeden dožil kmetského věku. Mají-li stromy v naší krajině s námi žít, potřebují jednak důslednou ochranu před poškozením, jednak soustavnou odbornou péči. Milovníci přírody by tedy měli stromy nejen obdivovat a objímat, ale měli by jim také rozumět. Proto jsme v prvním čísle nového, již 17. ročníku Veroniky věnovali hlavní soubor článků stromům.

Citace:

BUČEK, A.: Stromy v naší krajině. Veronica. 2003, roč. 17, č. 1, s. 1